

ESE Systemy Odgromowe z Wczesną Emisją Lidera - Zastosowanie w Energetyce.

Na świecie każdego dnia dochodzi do wyładowań atmosferycznych. Statystycy obliczyli, że w ciągu sekundy powstaje w atmosferze Ziemi ok. 100 piorunów.

Na początek kilka ciekawostek. Otóż przeciętny piorun niesie ładunek elektryczny rzędu 20 000 A/s, a już powyżej 20 mA/s zatrzymuje pracę mięśni piersiowych w tym akcje serca. Piorun uderza nawet do 50 km od chmur burzowych - w sensie technicznym błyskawica nie ma temperatury – jest ruchem ładunków elektrycznych. Jednak otaczające ją powietrze zamienia się w plazmę – bo temperatura do jakiej się ono rozgrzewa, osiąga 27 tys. °C , czyli 4 x więcej niż powierzchnia Słońca (5500 °C). Taka temperatura powoduje eksplozje, pożary i oparzenia, a także śmierć.

Do niedawna jedynym zabezpieczeniem przed uderzeniem pioruna były klasyczne instalacje odgromowe (piorunochrony pasywne), istniejące w prawie niezmiennym kształcie od XVIII wieku.

Największym problemem rozwiązań pasywnych jest fakt, że nie do końca wiemy gdzie uderzy piorun , czy instalacja pasywna zadziała ?, czy piorun uderzy na przykład w pobliskie drzewo ?, a zatem jesteśmy całkowicie zdani na jego łaskę i niełaskę.

Skąd zatem biorą się zmiany w polu elektrycznym i czy można się przed skutkami tych zmian bronić ?

Powietrze (wszystkie jego składniki) jest naładowane elektrycznie. Pomiędzy podstawą chmury naładowaną ujemnie, a powierzchnią ziemi, o dodatnim ładunku, powstaje mocne pole elektryczne. Nadchodząca chmura burzowa powoduje odwrócenie naturalnego pola elektrycznego istniejącego pomiędzy powierzchnią ziemi a chmurami. Napięcie elektryczne (zwykle około 100 V/m.) zmienia polaryzację i osiąga wartości rzędu 15–20 kV/m. Różnica potencjałów pomiędzy chmurą, a ziemią osiąga wówczas wartość krytyczną. Jej przekroczenie powoduje wyładowanie atmosferyczne. Pole to inicjuje pojawianie się wyładowań wstęgowych z elementów metalowych, drzew, słupów, budynków lub innych obiektów krajobrazu.

Naukowcy sprawili, że jesteśmy w stanie kontrolować uderzenie pioruna dzięki zastosowaniu Aktywnego Systemu Odgromowego ESE. Urządzenia ESE korzystając z wyżej opisanego zjawiska gromadzi ładunki poprzez dolne elektrody uwalniając je w kontrolowany sposób z wyprzedzeniem w stosunku do innych wyładowań wstęgowych, stając się tym samym preferencyjnym punktem wyładowania. Kontrolowanie ulotów pozwala wyznaczyć strefy ochrony dla 4 poziomów zagrożenia, które potwierdzono w warunkach naturalnych. Głowice Odgromowe są poddawane faktycznym, fizycznym wyładowaniom atmosferycznym – uderzeniom piorunów. Taki empiryczny sposób badań pozwala na stałe podnoszenie jakości wyrobów i eliminowanie niepożądanych zjawisk, a wszystkie produkowane urządzenia są numerowane i zaopatrzone w świadectwa jakości.

W przypadku urządzeń stosowanych w ENERGETYCE, które z racji swojego specyficznego przeznaczenia są szczególnie podatne na wyładowania atmosferyczne, wyprzedzenie uderzenia pioruna ma decydujące znaczenie przy odprowadzeniu prądu piorunowego w bezpieczny sposób.

Głowica Odgromowa ESE, która posiada kontrolowane uwolnienie zgromadzonego ładunku pozwala wyprzedzić uderzenie pioruna nawet do 60µs.

Po przejściu wyładowania atmosferycznego, ładunek zostaje odprowadzony do ziemi poprzez instalację uziemiającą, wyposażoną w licznik wyładowań. Ważnym argumentem jest fakt, że urządzenie nie wymaga zasilania ani demontażu po wyładowaniu. Głowica Odgromowa chroni obszar, a nie tylko budowlę co oznacza, że możemy chronić nie tylko budynki energetyczne ale wszystkie rozległe instalacje jakie im towarzyszą np. stacje GPZ, podstacje, a wręcz całe tradycyjne elektrownie, jak również ekologiczne elektrownie, np. pola fotowoltaiczne, farmy wiatrowe.

W przypadku ochrony skomplikowanych i rozległych obiektów lub terenów otwartych istnieje możliwość montażu głowic na słupach - masztach wolnostojących. Taki sposób posadowienia głowic daje możliwość niwelowania oddziaływania wytworzonego przez płynący prąd piorunowy pola elektromagnetycznego na istniejące w chronionym obszarze sieci kablowe. Ogranicza się w ten sposób możliwość indukowania prądu w tych sieciach i powstawania przepięć i przetężeń.

Na całym świecie do ochrony przed bezpośrednim wyładowaniem atmosferycznym w obiekty energetyczne, a nawet w całe linie przesyłowe wykorzystuje się Głowice Odgromowe ESE.

Przykładem może być chociażby podstacja energetyczna w Zagrzebiu w Chorwacji, linie wysokiego napięcia Hydro Quebec w Kanadzie czy elektrownie fotowoltaiczne w Krakowie, czy Rzeszowie.

Głowice Prevector, dzięki regulacjom CENELEC i rektyfikacji norm mogą być bez przeszkód stosowane na terenie Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce. Posiadają opinie środowiskowe, świadectwa zgodności oraz certyfikaty CE,

Nasza Firma posiada, również certyfikat CNBOP (Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpowarowej).

Przygotował:
Tadeusz Miczel
Sylwester Kozera
www.lcs.com.pl

WWW.LCS.COM.PL